

Az endoszkópia jelentősége a hasi kórképekben

Dr. Németh Anna Mária
SE II sz. Belgyógyászati Klinika

2012. október. 10.

Az endoszkópia kezdetei

-Merev endoszkópok – első gasztroszkóp Georg Wolf (1873-1938)
Gasztrokamera: Rudolf Schindler(1888-1968) és Wolf 1932-ben
– felső része merev volt, alsó hajlékony, egy sor rövid gyűjtő-
távolságú lencsével - ezek közvetítették a hajlást követve az optikai
képet.

Schindler könyve: Lehrbuch und Atlas der Gastroscoapie

Endoszkópia további fejlődése

- 1950-es években száloptikás, hidegfényű endoszkópok világszerte elterjednek- első bevezető Basil Hirsowitz, dél-afrikai orvos
- (1956 Charles Debray és E.P Housset apró villanófényt alkalmaz)
- Magyarország: 1962
- 1970-80-as évek: videokamerák
- 1980-as évek: endoszkópos terápia – sebészi módszerek elterjedése

„Rutin” endoszkópos módszerek

Felső panendoszkópia = gasztroszkópia

(Előkészítés – áttekinthető szakasz)

Kolonoszkópia (pankolonoszkópia!!!)

(Előkészítés – áttekinthető bélterület)

Endoszkópos retrográd cholangio- pancreatographia
(ERCP)

Vékonybél vizsgálat: push and pull enteroszkópia
kapszulás endoszkópia
spiral-enteroszkópia

Endoszkópos ultrahang (EUS)

Endoszkópiát kiegészítő diagnosztikus-therápiás lehetőségek

Biopszia (rutin, big particle, mucosectomia, endoszkópos mucosa resectio és endoszkópos submucosus dissectio--
tumoreltávolítás)

Brush cytologia

Új endoszkópos módszerek:

Chromoendoscopia, NBI, fluorescens endoszkópia stb....
nagyfelbontású-nagyító endoszkópia, endocytoscopia
konfocalis lézer endomikroszkópia...

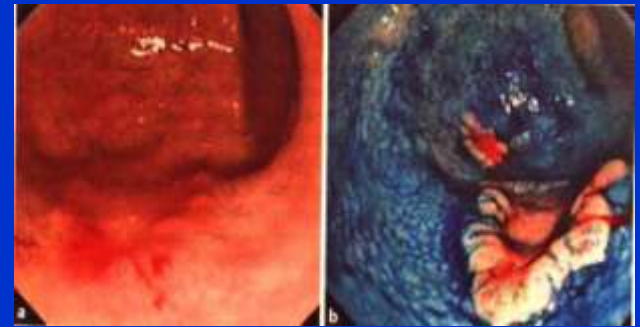
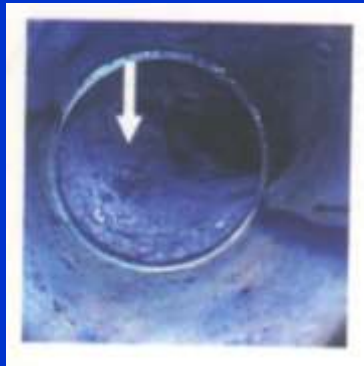
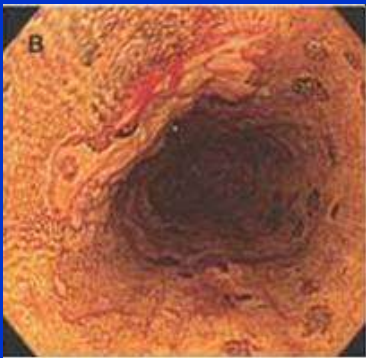
NOTES :Az endoszkópos behatolás sebészi intervenció útja:
natural orifice transluminal endoscopic surgery

Intravitális festések

A **chromoendoszkópia** 40 éve ismert, de csak 15 éve alkalmazzák kiterjedten, a nagyfelbontású endoszkópiával együtt .

Elsődleges cél: a praemalignus és malignus elváltozások korai felismerése.

Abszorptiós festések: Lugol-oldat(Na-jodinat),methylen-kék, cresylv.

Kontrasztó festések: indigó carmin, toluidin-kék

Kémia reakció: savtermelő nyálkahártyát kimutató kongóvörös.

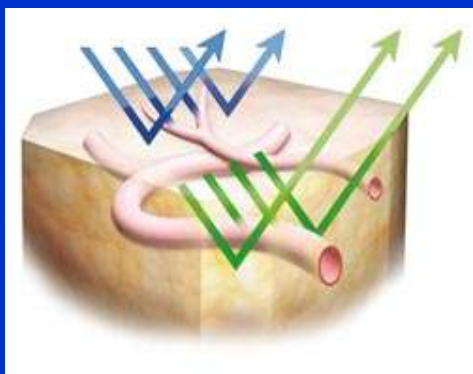
Előkészítés: nyákoldás (>10ml N-acetylcystein), majd festés, végül öblítés.

Narrow-band imaging és nagyító (zoom) endoszkópia (Olympus Corp. Japan)

Műszer: fehér xenon fényforrás

narrow band filterek: kék (400-430nm), zöld (530-550nm)

A két alkalmazott keskenysávú sugárzás:
425nm kék, és 540 nm zöld.

A kék és zöld fény felületesen penetrál a szövetekbe, a mélyebbre penetráló *vörös fényt a szűrők redukálják.*

Nagyító endoszkóppal kombinálva: (Z) 115x;

képfelbontás: 1280x1024 pixel, 32 biten ábrázolt kép.

Felületes nyálkahártya-szerkezet összetevők: **pit pattern** +
microvasculatura (intrapapillaris capilláris hurkok)

Real-time megközelítése a szövettani diagnózisnak

Narrow-band imaging és nagyító (zoom) endoszkópia - indikációk

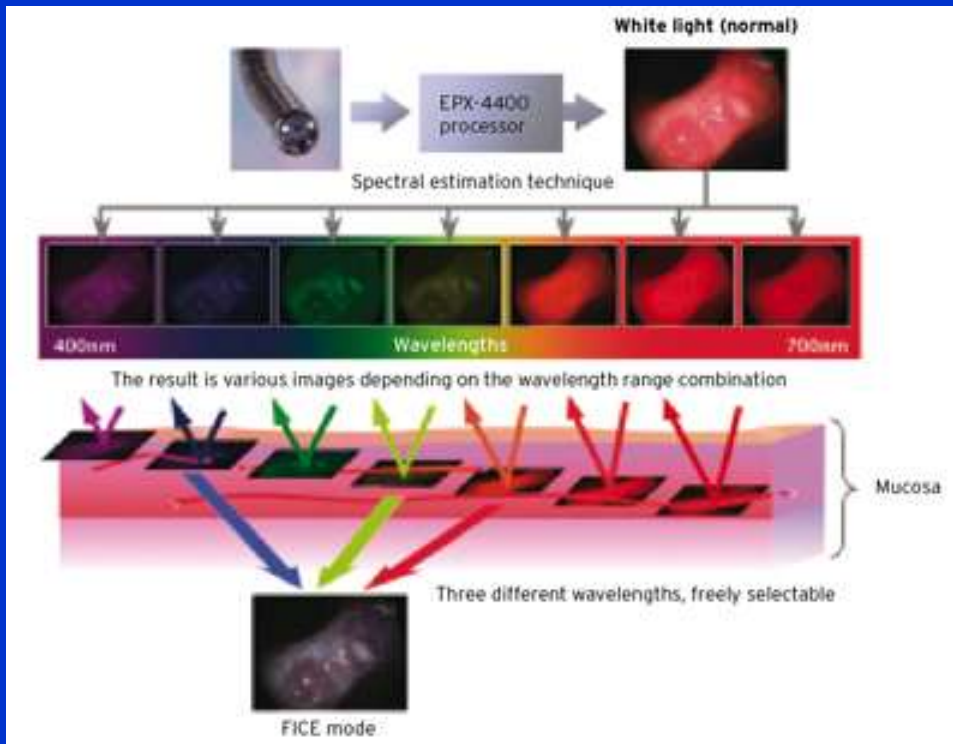
Elősegíti a dysplasia és korai carcinoma felismerését.
Lehetővé teszi a hyperplasticus és neoplasticus colon polypok elkülönítését.

FICE

Intelligent Chromo Endoscopy (2007)

Az EPX 4400 processorra applikált szoftverkombináció, mely digitálisan limitálja a fény hullámhosszát („szűrő”). A hullámhossz változtatásával változtatható a fény szövetbe való bejutás mélysége.

A nagyító- (nagy képfelbontású) endoszkópia

- Okuyama 1967 (optikai kábel) a nagyítás a kép méretét növeli
- A nagy felbontású „nagyító” endoszkópokban nagy pixel sűrűségű CCD detektor tömbök mellett manuálisan állítható lencserendszer (zoom) található.
- Nagyítás: 1,5x-80x
- 150x (ultra high magnification)

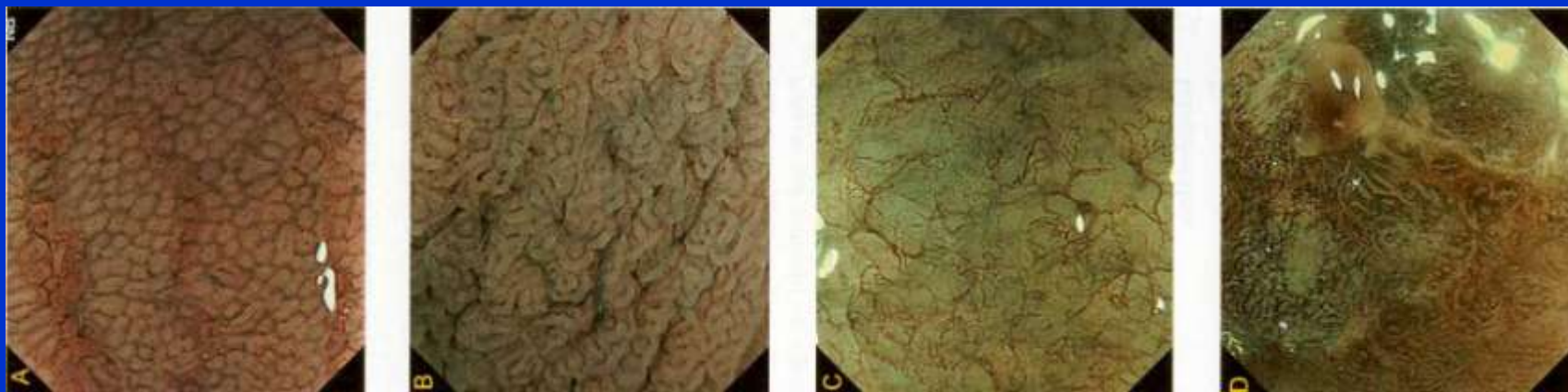
- A nagyított kép értékelhető összetevői: a nyálkahártya mirigyeinek szájadékai által képzett rajzolat, a „pit pattern” és az intrapapilláris capilláris hurkok hálózatának rajzolata

Barrett nyelőcső NBI-Z vizsgálata

A nyelőcső adenocarcinoma incidenciája megnégyszereződött az utolsó négy évtizedben, 5 éves túlélés <14%.

A Barrett leszióból random vett biopszia az általában kis cc-t, vagy súlyosfokú hámdysplasiát (HGD) elvétheti.

A Barrett nyálkahártya NBI-Z ípusai

A.

Kerek"pit"

szabályos erezet

B.

Villosus pit

szabályos erezet

C.

nincs felületi

rajzolat

D.

Torzult mirigyek

szabálytalan erek

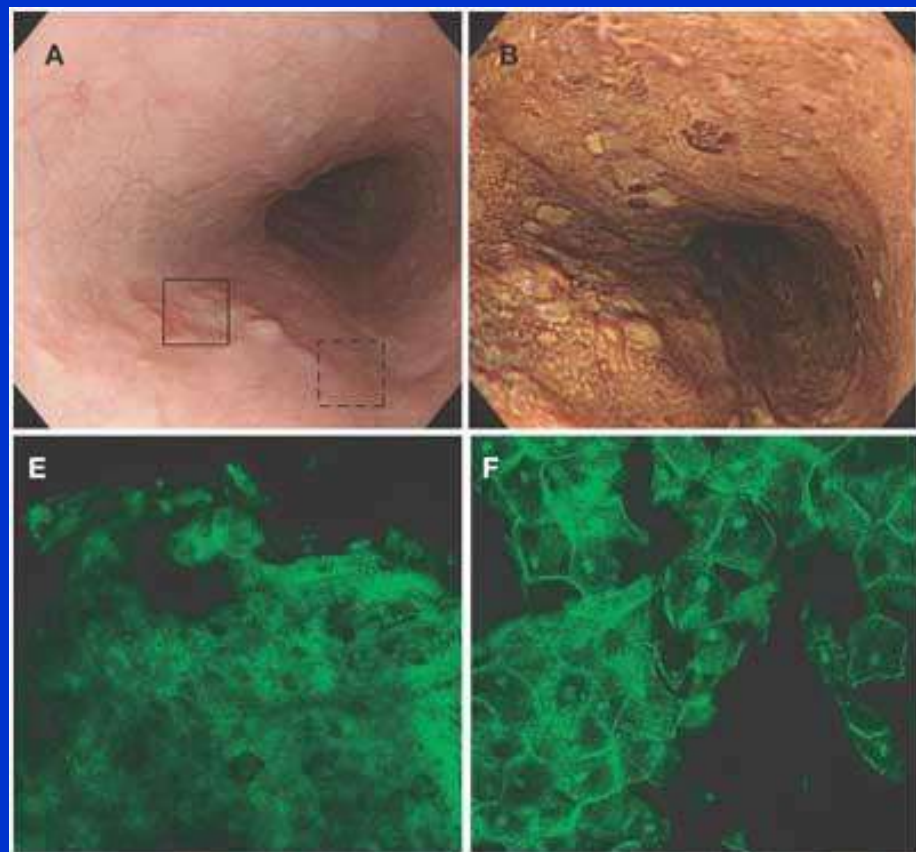
R.Singh,C.J.Hawkey Endoscopy 2008;40:457 szabályos erezet

Az endocitoszkópia

In vivo kontakt mikroszkópia,
3,8 m hosszú, 3,2 mm átmérőjű,
az endoszkóp munkacsatornáján
levezethető, nagyítása 450-1125x,
a látott felület így 300 μ m x
300 μ m -120 μ m x 120 μ m.

Vitális festéssel (metilén-kék) a
felületi sejtréteg és a
mikrovasculáris hálózat
vizsgálható.

In vivo szövettani értékelés=
optikai biopszia

Diagnosztikus felső panendoszkópia indikációi

Gasztrointesztinális vérzésre utaló tünetek

(pozitív haematest ...)

Vashiányos anaemia

Odynophagia

Dysphagia

Visszatérő hányás

Tartós felhasi fájdalom, kifejezett „gyomorégés”

Megmagyarázhatatlan fogyás

Dyspepsia (35-40 év felett- és 1 hó
terápia - rezisztencia után)

„Gyanús” rtg, CT, MR kép

Coeliakia gyanúja) duodenum biopszia

Májcirrhosis a diagnosztizálásakor

A therápiás felső panendoscopya indikációi

Vérzés-ellátás

Nyelőcső varixok kezelése

Polypectomia, mucosectomia
és submucosus dissectio

Barrett epithel eltávolítása

Szűkületek tágítása, sztent behelyezése
(achalasia, oesoph.tu, epeutak)

Idegentest eltávolítása

Percutan gastro-stoma behelyezése

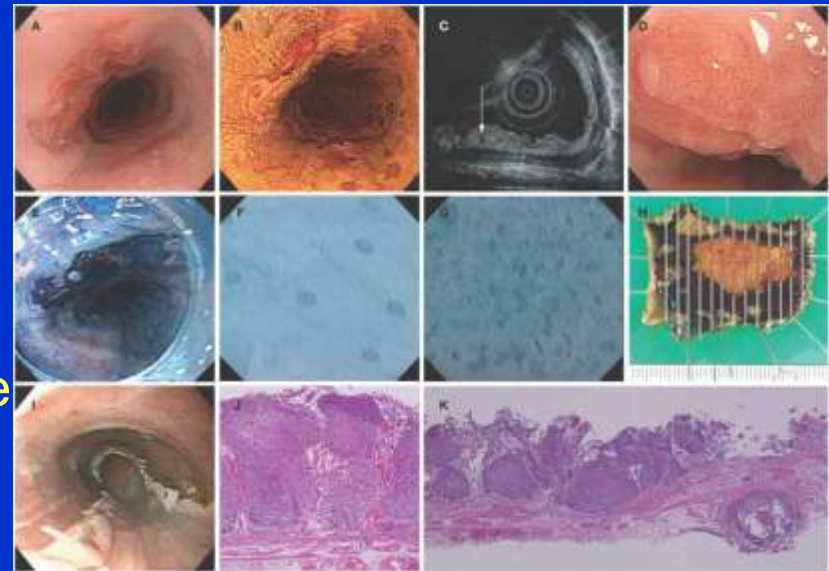
Endoszkópos antireflux therapia

Duodenális tápszonda levezetése

Zenker diverticulostomia

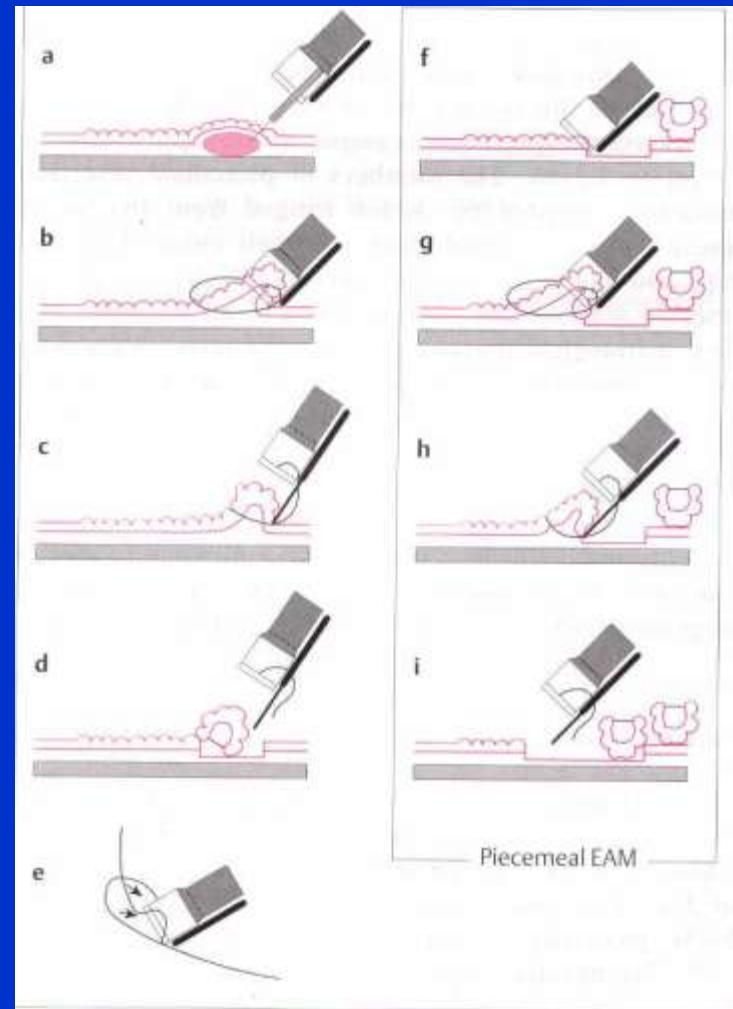
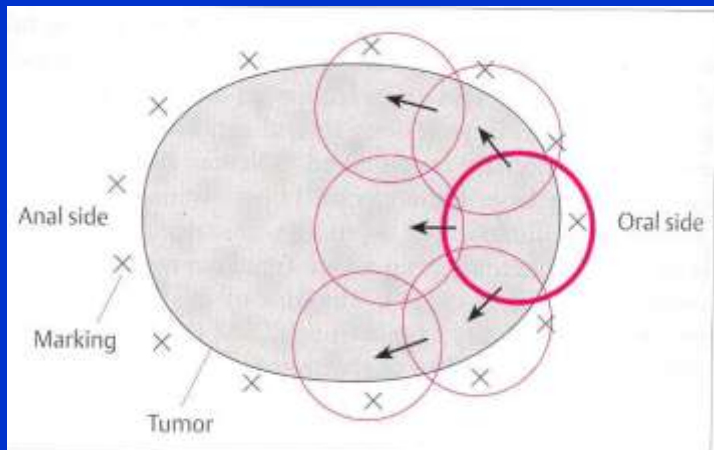
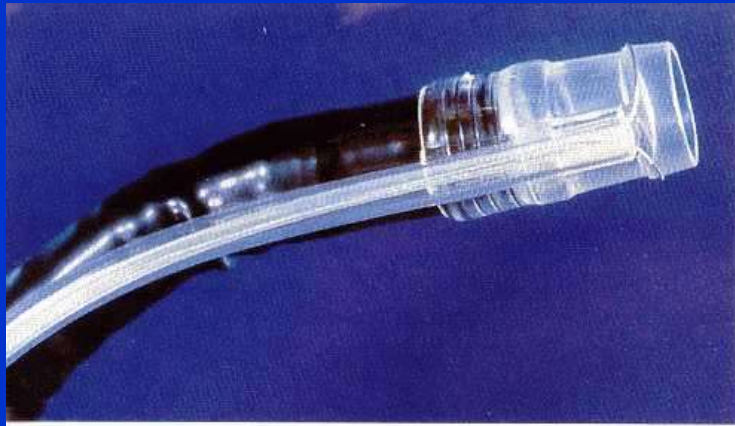
Követés:

Barrett , gyomorfekély gyógyulásig (6hó),
műtétet követően a gyomorcsonk

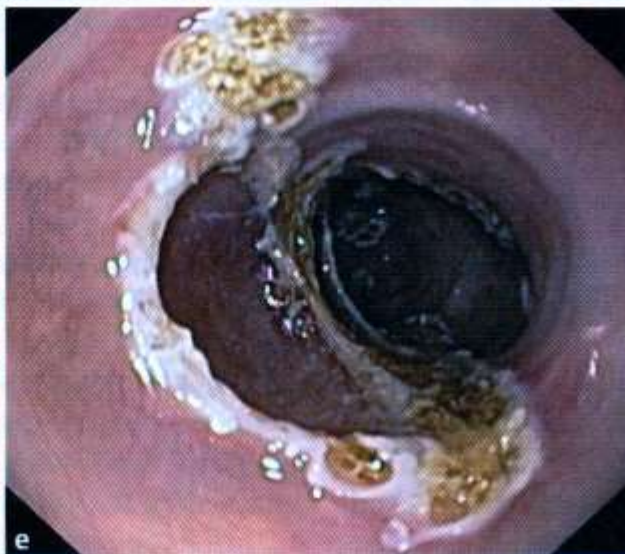
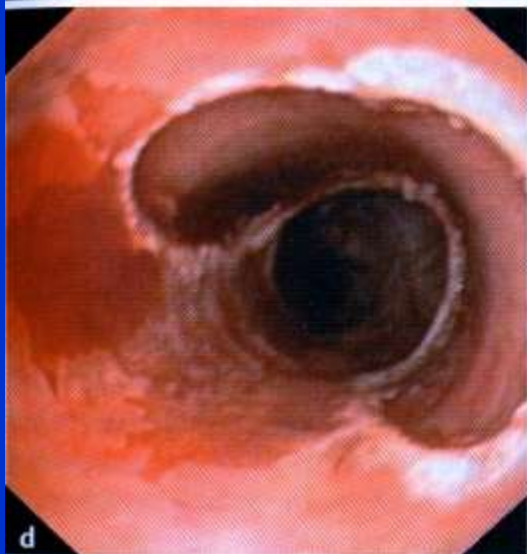
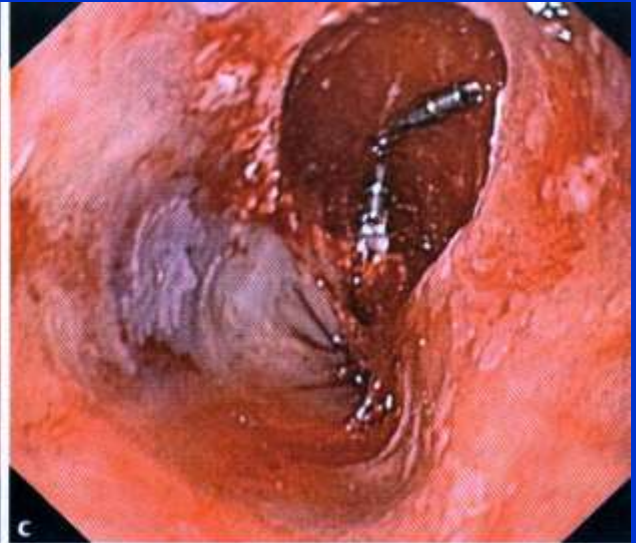

Endoszkópos aspirációs mucosectomia

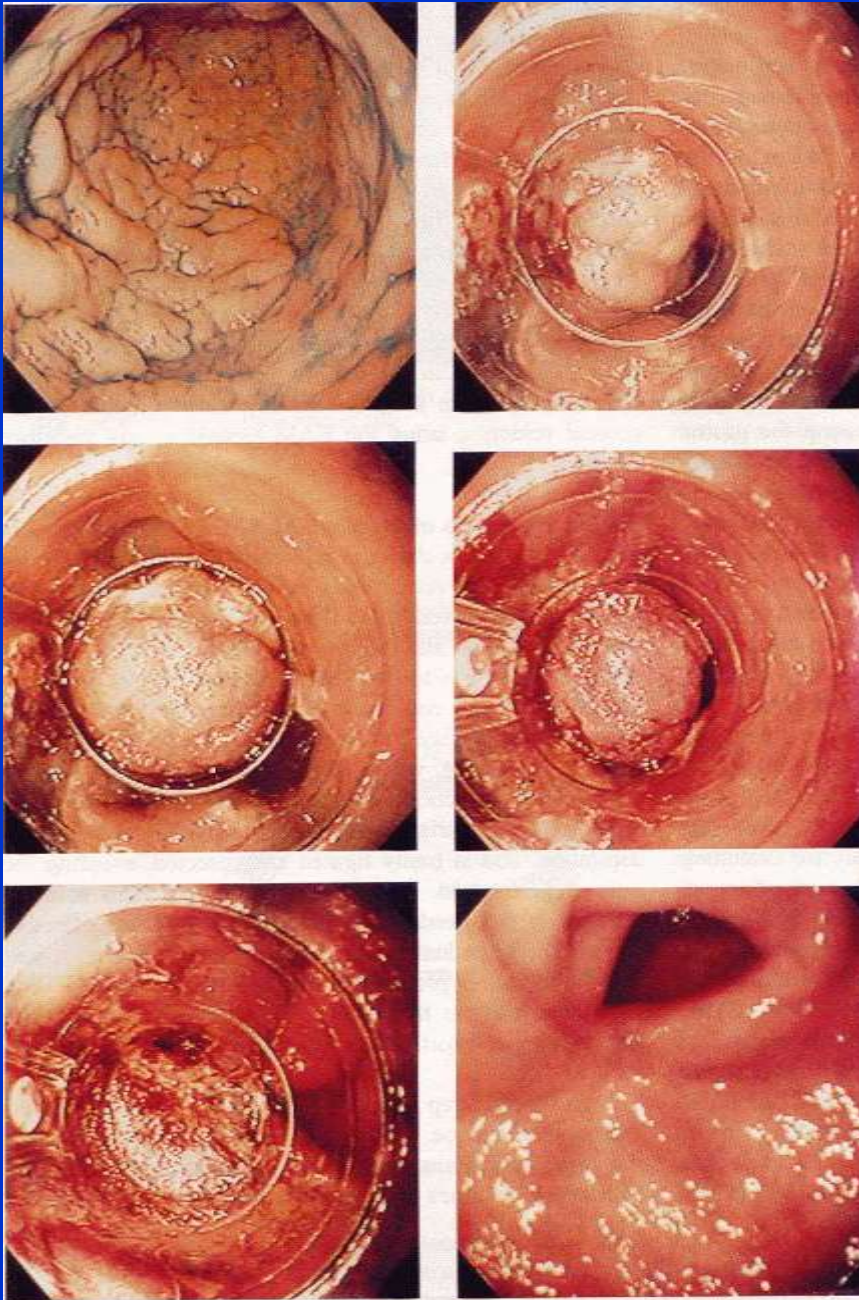

Dysplasticus Barrett-nyálkahártya eltávolítása

Endoscopos aspiratis mucosectomia

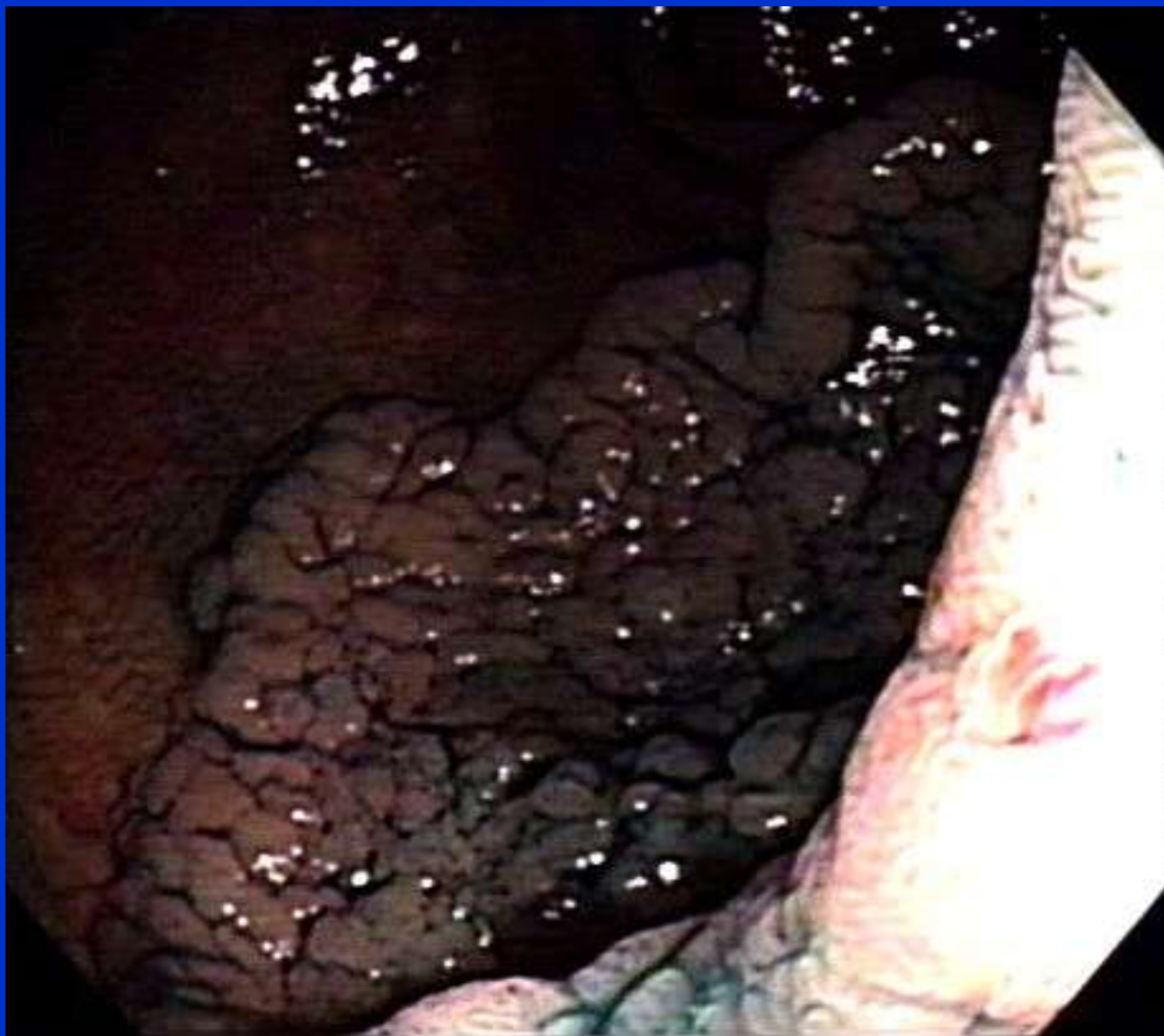

← tíz hónappal később

Endoszkópos submucosus dissectio I.

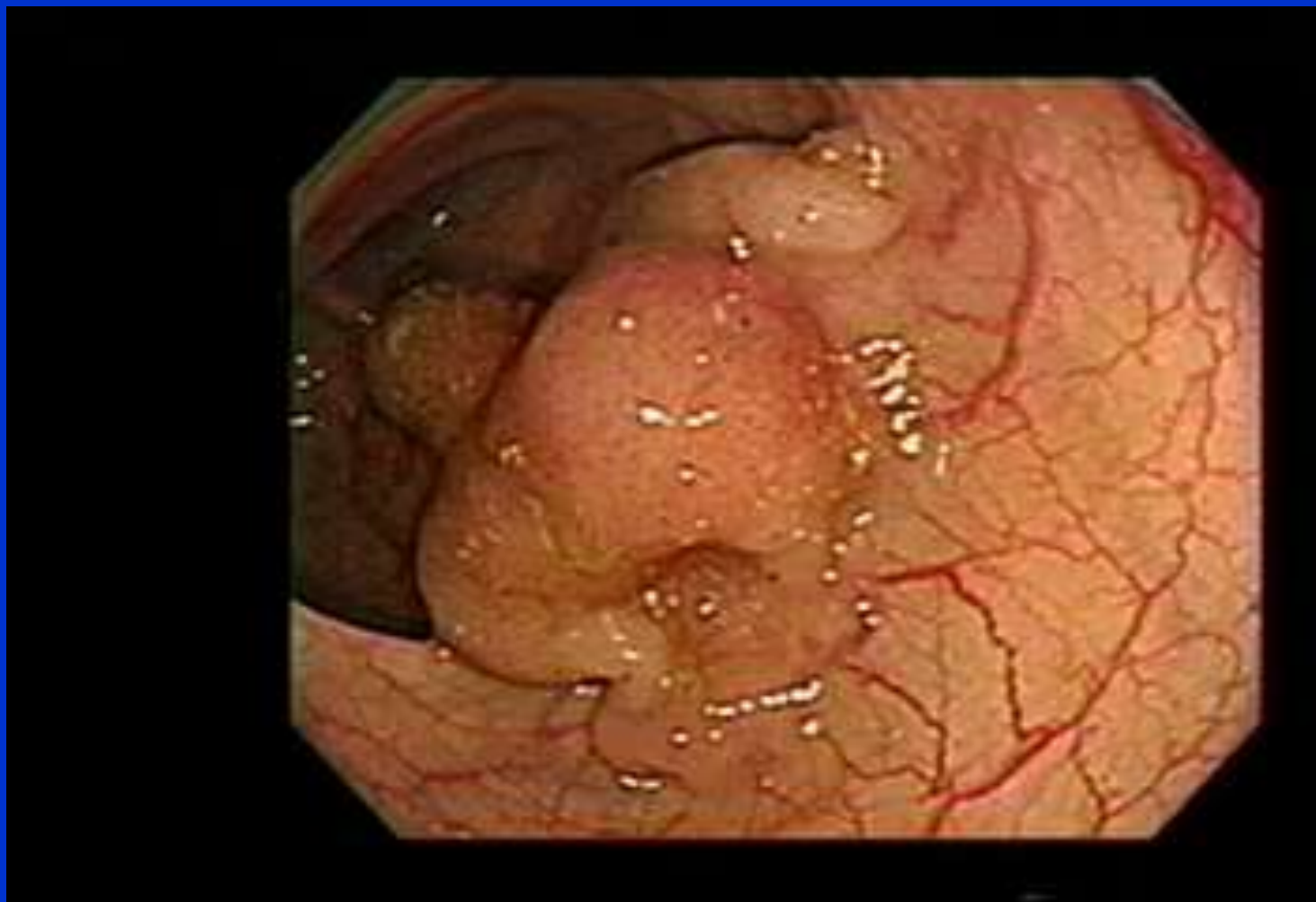

Endoszkópos submucosus dissectio II.

Endoszkópos submucosus dissectio III.

Sürgősségi felső panendoszkópia indikációi

(12-24 órán belül)

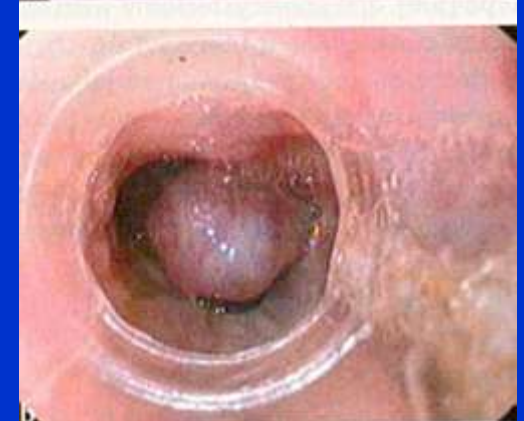
Felső emésztőtraktusi heveny vérzés tünetei
(haematemézis, melaena)

Therápiás beavatkozás:

Endoszkópos vérzéscsillapítás!!!

Idegentest-eltávolítás

Savas-alkaliás folyadék ivása
(először laryngoscopia, sz.e intubatio)

Felső panendoszkópia kontraindikációi és szövődményei

Kontraindikációk:

Nincs indikáció- nincs a vizsgálatnak következménye

Eszméletlen, shockos állapot!

Perforáció gyanúja

Beleegyező nyilatkozat hiánya

Szövődmények:

Vérzés (pl. mucosal hematoma, Mallory Weiss tear)

Nyálkahártya –sérülés (idősek!!)

Perforáció

Infekciók (profilacticus antibioticus th)

A befújt levegő okozta zavarok

A kolonoszkópia indikációi

„Arany standard” a colorectalis carcinoma diagnosztikában

Haematochezia

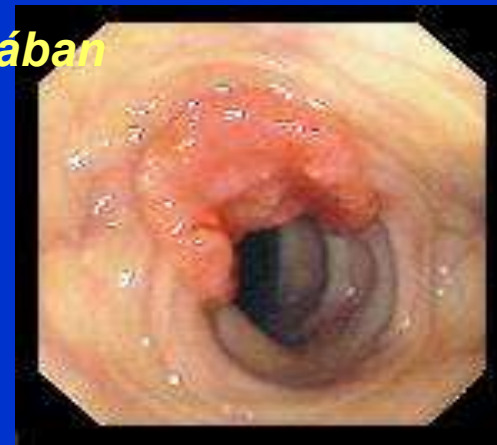
Melena, (felső panend. negatív)

Széklet occult vérzésre pozitív (gasztrosc. neg.)

Vashiányos anaemia

Krónikus hasmenés

Acute diarrhea (immunhiányos beteg)

Térfoglalás (UH, Rtg, CT, virtualis-CT-colonoszkópia)

Szűkület (UH, Rtg, CT, virtualis- CT colonoszkópia)

Fekély (rtg, CT, virtualis- CT colonoszkópia)

GYulladásos bélbetegségek:

Colitis ulcerosa (a betegség kiterjedésének meghatározása, biopsziavétel, kezelés kontrollja)

Crohn betegség (biopsziavétel, a belgyógyászati és sebészeti kezelés tervezése)

A terápiás kolonoszkópia indikációi

Polypectomia, mucosectomia submucosus dissectio

Vérzés ellátása (!)

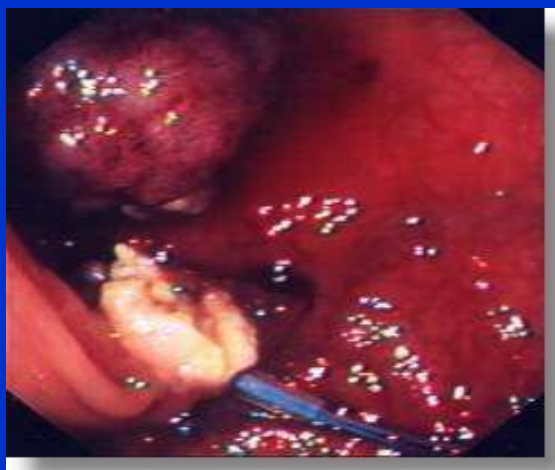
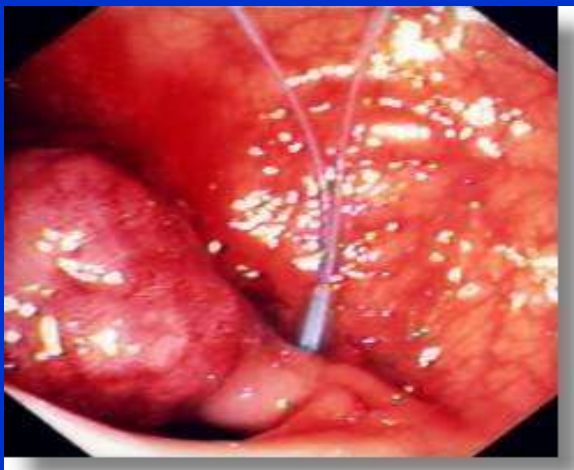
Daganat kezelés: lézer –coagulatio, stent implantatio

Tágítás: szűkület –stoma, stent implantatio

Decompressio (pseudo-obstruction)

Szigma volvulus megszüntetése

Idegentest eltávolítás

Az „ellenőrző” kolonoszkópia indikációi

Polypectomiát követően - algoritmus

Colitis ulcerosa
Crohn colitis

FAP, Gardner sy 12 éves kortól
Családban colon cc

A kolonoszkópia kontraindikációi- sikertelenség, szövődmények

Kontraindikációk:

Acute diverticulitis

Acute necrotizing colitis, toxic megacolon

„Therápiás szinten anticoagulált beteg (?!)

Anaesthesia fokozott rizikója(?!)

Rossz általános állapot miatt **az előkészítés kockázata**

„Sikertelen” pankolonoszkópia :

Diverticulosis

Összenövés (sigma!)

Szennyezettség

Hasfali sérv

Szövődmények:

Perforatio (frequency 0.1-0.2 % diagn.; 3% therap. – endoscopos varrat)

Vérzés

A beavatkozást követő fertőzés

Ileus, acute pancreatitis, A kolonoskop incarceratioja inguinalis herniába.

Az endoszkópos ultrahang – indikációk

Diagnosztikus

Daganat stadium megállapítás
Submucosus léziók
Pancreas kis tumorai

Terápiás

Pancreas-cysta punctio
Pancreas-biopszia
Plexus coeliacus blokad

Szövődmények

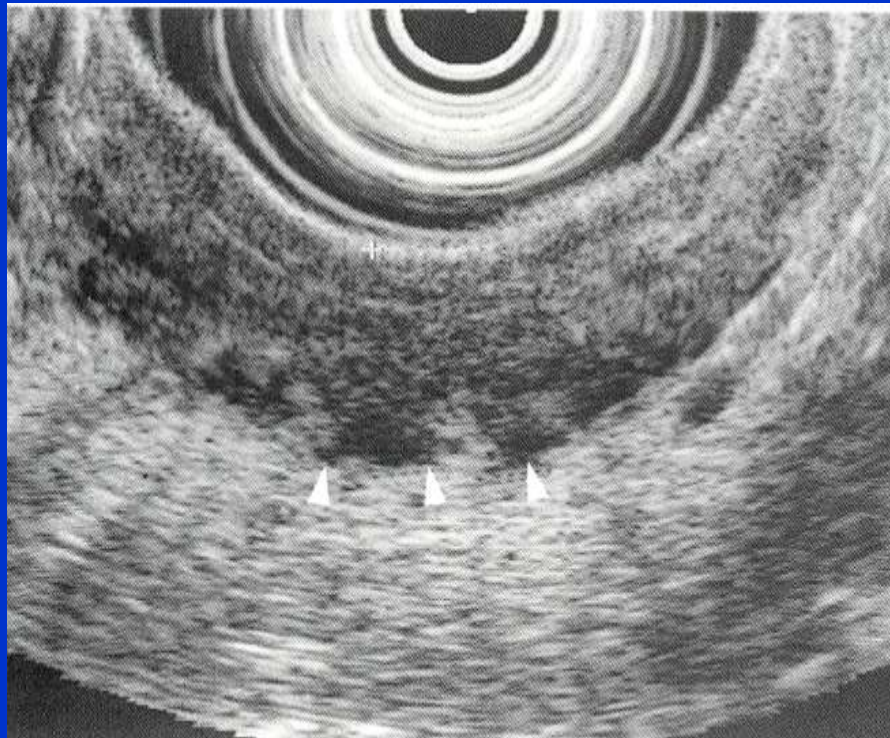
Nyh sérülés
Vérzés
Perforatio

Endoszkópos ultrahang (EUS)

- **Rectum tumor: diagnózis-staging:**
- **Staging:** invázió (T), nyirokcsomók (N)
- **Vékonytű-aspirációs biopszia (FNAB)**

Rectum
carcinoma
(T2)

Gyomor tu EUS képe és vékonytű aspirációs biopszia

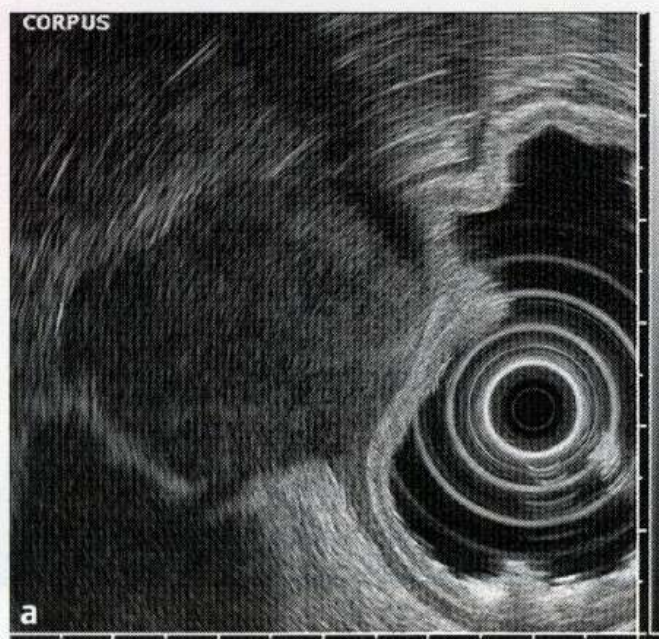

Figure 1 A large gastric stromal tumor. The lesion originates from the muscularis propria and has a maximum diameter larger than 3 cm. Its echogenicity is slightly inhomogeneous. **b** Fine-needle aspiration of the same lesion. The cytology and immunohistochemistry patterns were compatible with a diagnosis of stromal tumor: CD34-positive, CD117-positive, vimentin/cytokeratin-negative, S100-negative, smooth muscle actin-negative. Surgical resection was recommended. The pathological findings confirmed the diagnosis of a stromal tumor with borderline malignant potential.

Az enteroszkópia indikációi

Acut és chr vékonybél vérzés

Crohn betegség

Polyposis syndromák (FAP, Gardner, Peutz Jeghers)

A vékonybél primér és metastaticus tumorai

Coeliakia

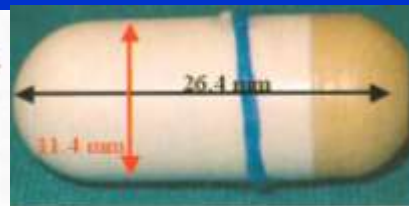
Meckel diverticulum diagnózisa

I. Kapszulás enteroszkópia

Figure 1 Capsule with six light-emitting diodes (LEDs).

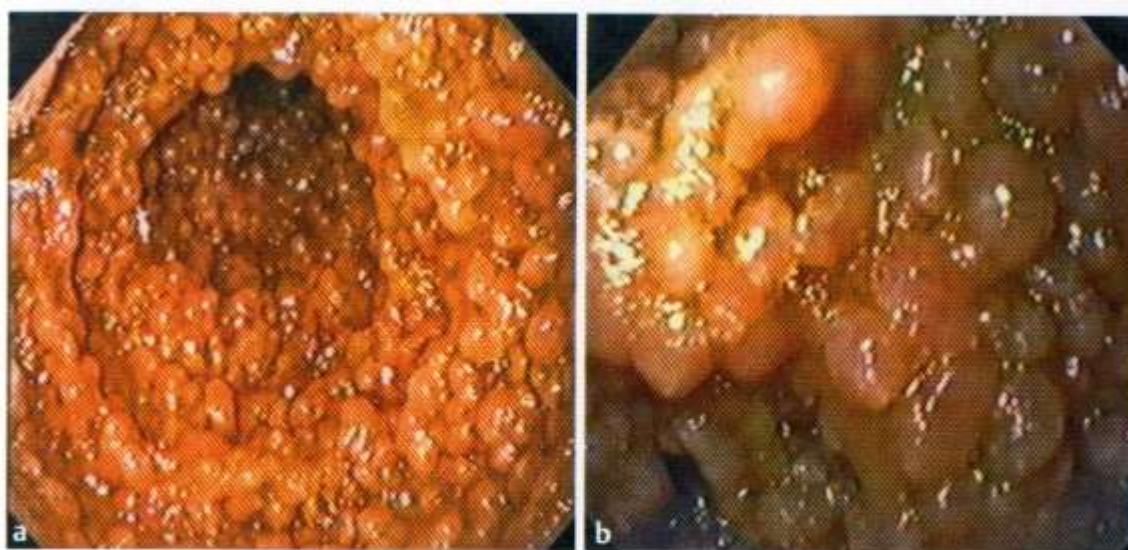

Daganatos,
stenoticus
bélben
elakadt
kapszula

Figure 1 **a** Patient with obscure bleeding. Capsule endoscopy, showing a malignant tumor in the jejunum, with stenosis. **b** Gross specimen: adenocarcinoma, with the capsule entrapped in the tumor stenosis (courtesy of Dr. R. Höhne and Prof. J. Caselitz).

Figure 1 Endoscopic features of intestinal nodular hyperplasia. **a** The view of the duodenal lumen. **b** The polypoid surface of the duodenal wall.

Figure 2 Capsule endoscopy revealed the presence of multiple polyps throughout the small intestine. These images were obtained from the proximal jejunum (**a**) and the terminal ileum (**b**).

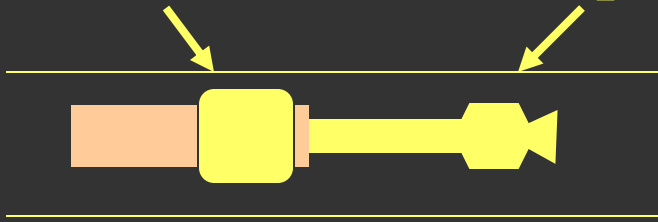

„Push-and-Pull“ enteroszkóp

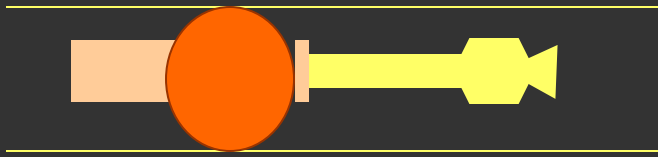

„Push and pull“ műszervezetés kettős ballonnal

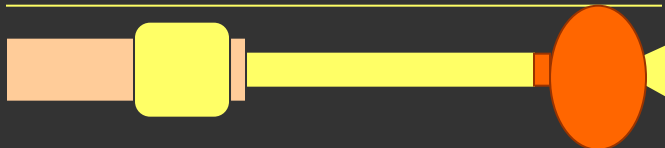
külső tubus   szkóp

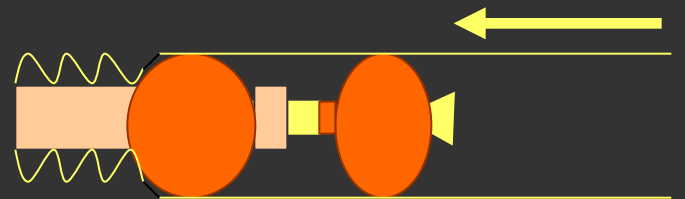
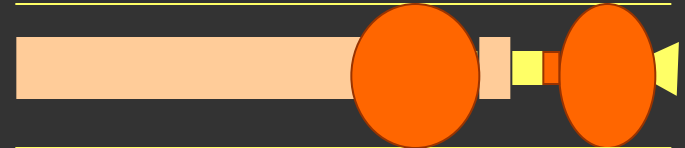
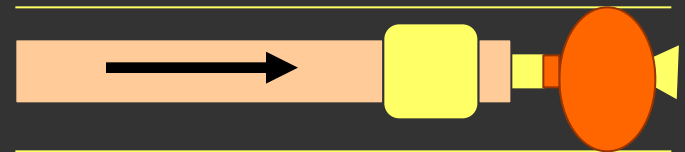
külső tubus   szkóp

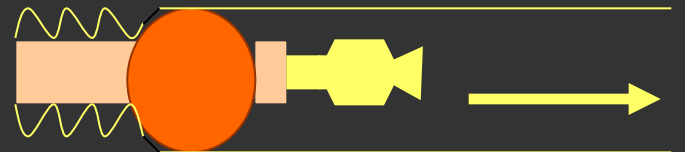
→ 400mm

külső tubus   szkóp

külső tubus, szkóp

II. Push and pull enteroscopy (kettős ballon enteroszkópia)

Vékonybél diagnosztika és therápia

Diagnosztikus

Biopszia
Punkció –cytologia
Nagy nagyítású endoszkópia
Chromo-endoscopia
Selective enteroclysis

Therápiás

Vérzéscsillapítás
Polypectomia
Mucosa resectio
Dilatáció

Spirál enteroszkópia

Spirusmedical Endo-Eease Advancement System

Discovery SB over-tube

Hossz: 118cm

Distalis vég: 21cm, spirál 5mm

Alapműszer: standard endoszkóp

Olympus, Fuji enteroszkóp, vagy
gyermek-kolonoszkóp

Elért távolság: 284cm a Treitz alatt
Vizsgálati idő: 27 perc!!!

További beavatkozásokra alkalmas
(stent, stb.)

Kolonoszkóp: Endo-Eease Retrograd

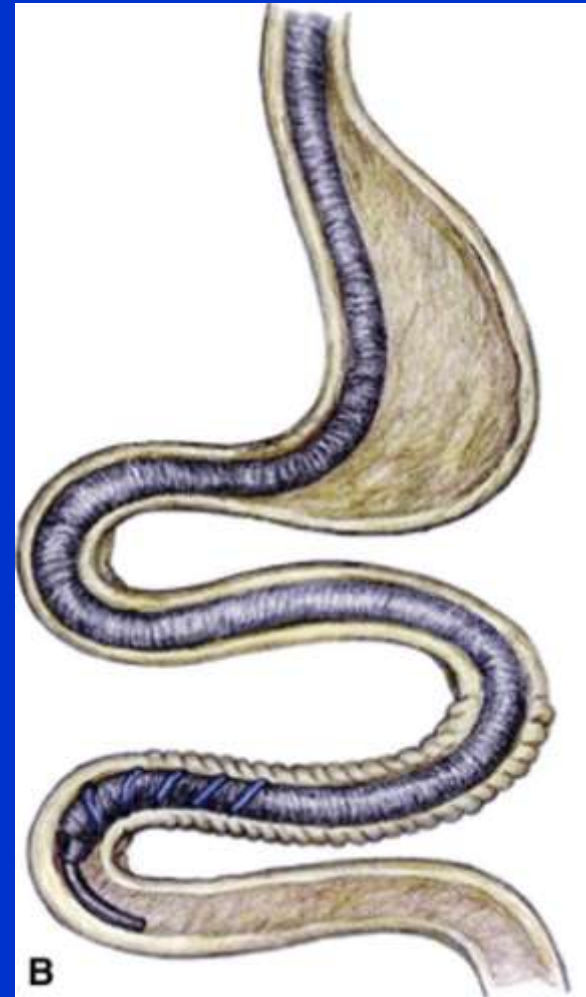
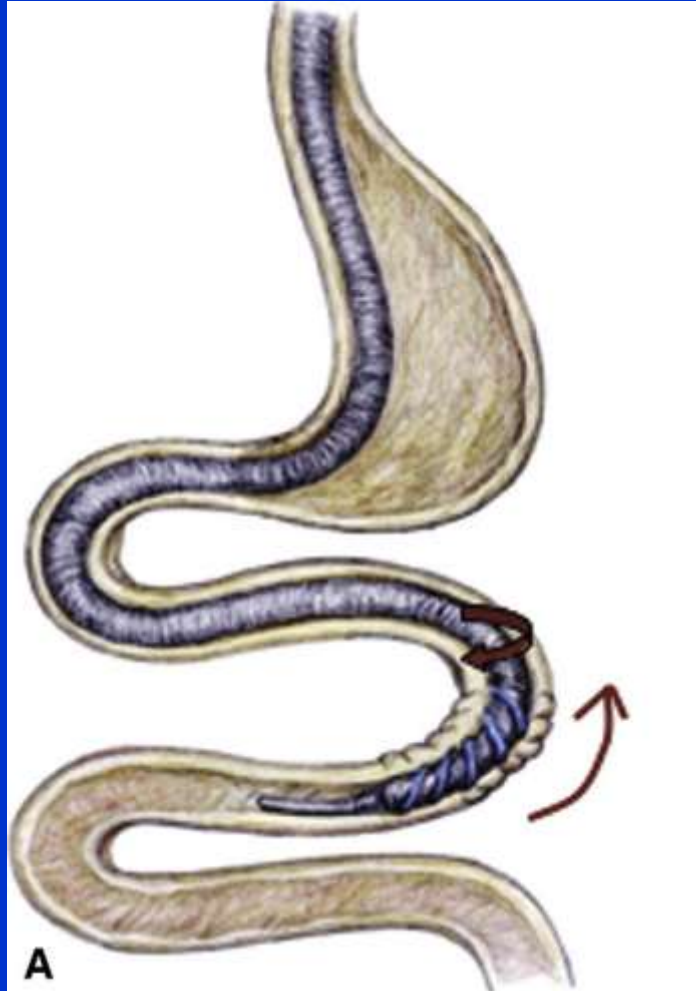
Self propelled spiral enteroscopy

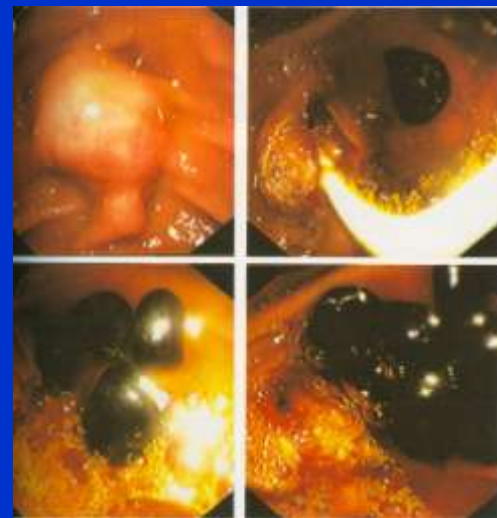
Spirál enteroszkópia

Spirusmedical Endo-Eease Advancement System

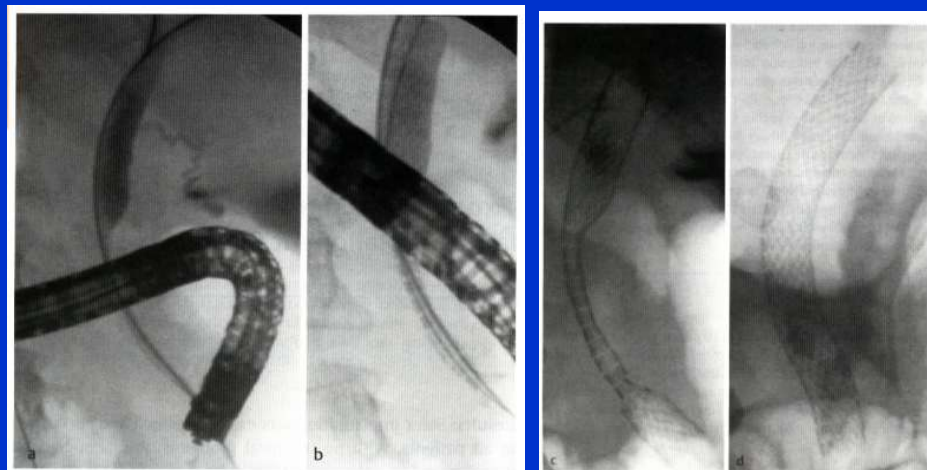

ERC indikációi (endoszkópos sphincterotomia indikációi)

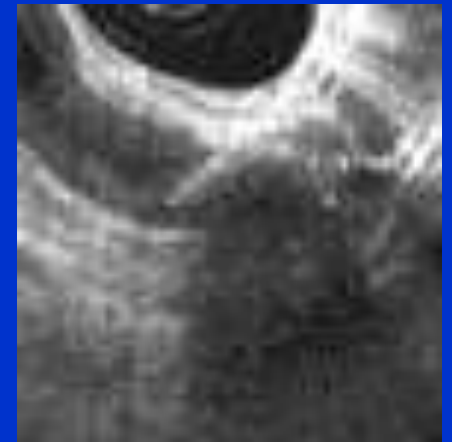
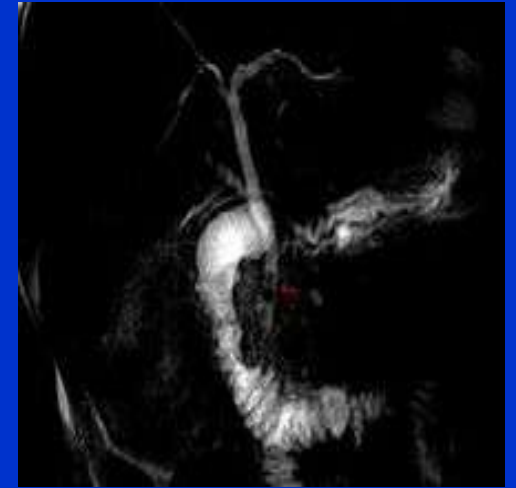
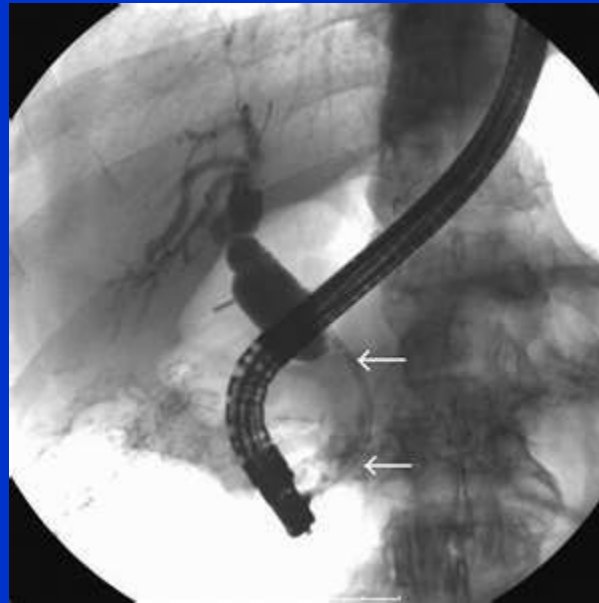
Choledocholithiasis, cholangitis
Epeúti szűkületek
Papillaris stenosis/sclerosis
Oddi sphyncter dysfunction, manometria
Epés-fistula (hasfali)
Májtranszplantációt követő szövődmény
Sclerotisáló cholangitis gyanúja

Sürgősségi ERC:
Acute epeúti zárókő okozta pancreatitis
LC-t követő epecsorgás a drainen

Choledocholithiasis, UH, ERCP, MR, EUS

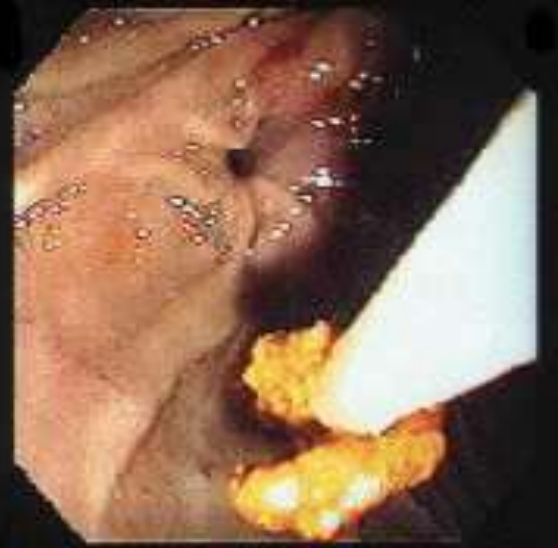
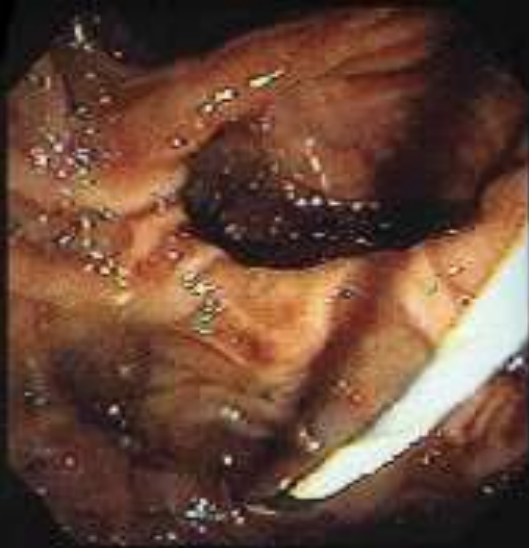

EST (endoszkópos sphincterotomia)

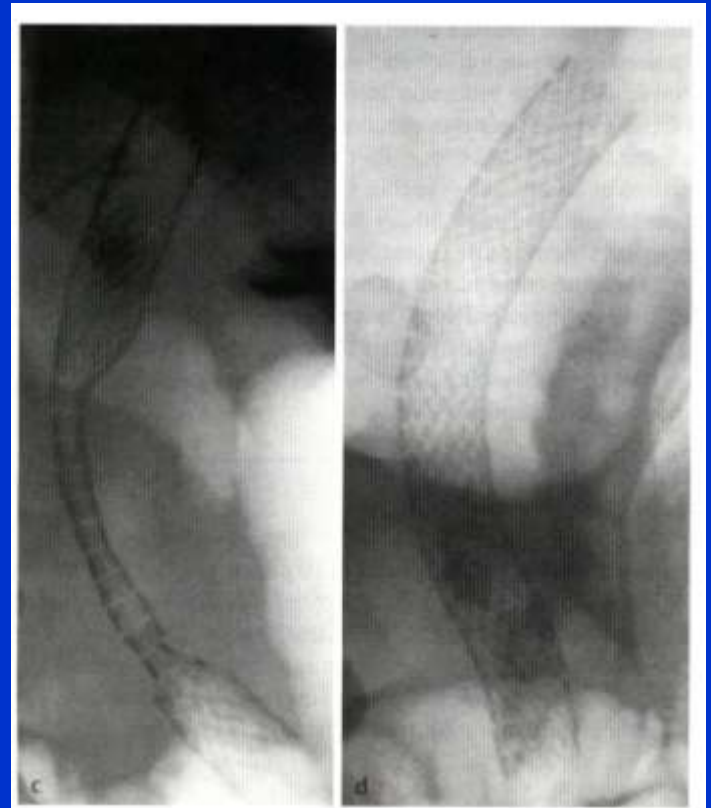
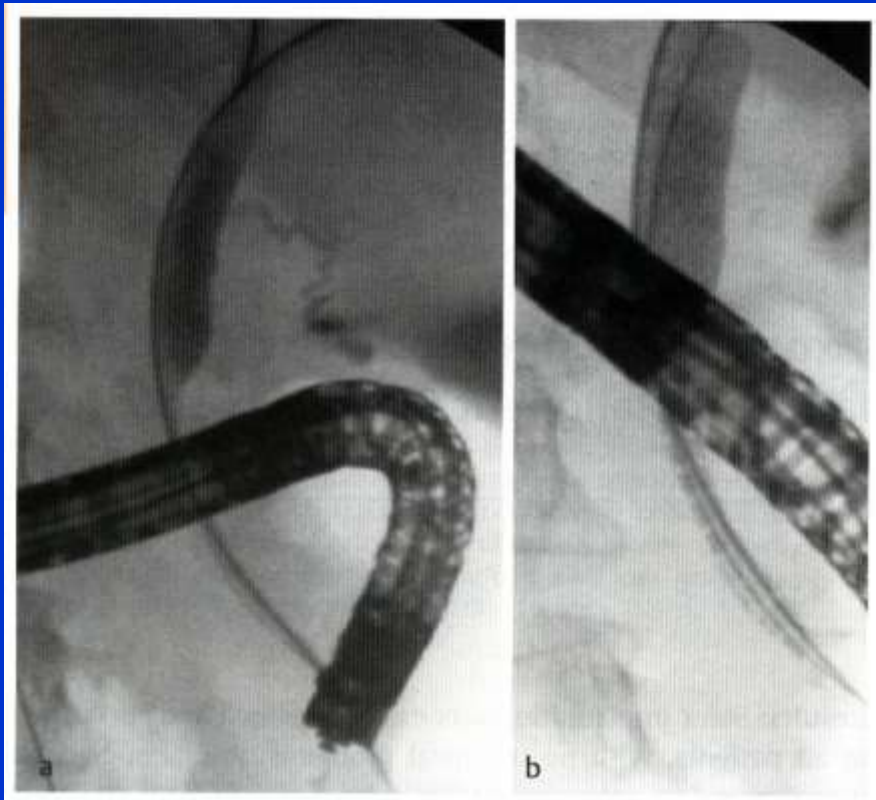

Extrahált kis koleszterin és pigment kövek

Daganatos choledochus obstructio megoldása fémstenttel

Az ERCP kontraindikációi

Acute, nem biliaris pancreatitis

Comorbid, életet veszélyeztető állapot

Klatskin tumor „diagnostikus ERCP”-je
(incomplet biliáris drenázs)

A diagnosztikus és therápiás ERCP

szövődményei

Korai

Vérzés

Pancreatitis/hyperamylasaemy

Kő-impactatio

Vezetődrót penetrációja

Dormia kosár impactatio

Cholangitis-sepsis

Cholecystitis

Perforatio

Stent elmozdulás

Ileus

Késői

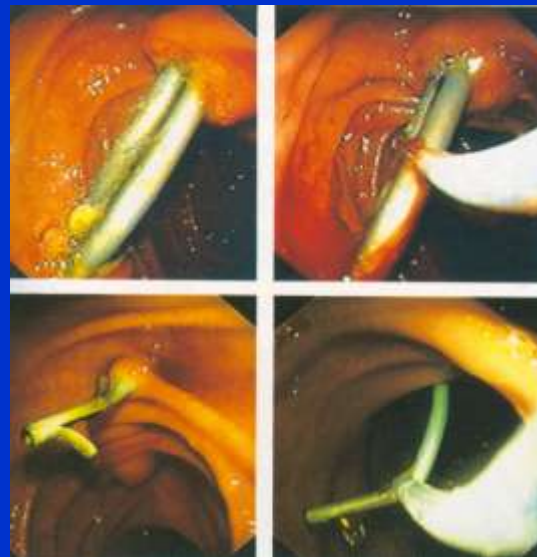
Cholangitis-sepsis

Stent-occlusio,
migratio

Orificium stenosisa

Cholecystitis

Recurráló kövesség

A vizsgára a rutin endoszkópos módszereket
és a főbb indikációkat kell megtanulni !